

Návrh o cezhraničnej spolupráci v oblasti záchranných zdravotných služieb

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky predkladá materiál „Návrh o cezhraničnej spolupráci v oblasti záchranných zdravotných služieb“ na rokovanie vlády Slovenskej republiky, ktorého cieľom je nastavenie rámcového gestorstva pri negociácii medzinárodných zmlúv o cezhraničnej spolupráci v oblasti záchranných zdravotných služieb, ktoré poveruje MZSR realizáciou bilaterálnych rokovaní o možnosti uzatvorenia medzinárodných dohôd o cezhraničnej spolupráci v oblasti záchranných zdravotných služieb s Českou republikou a Rakúskou republikou.

Zabezpečovanie záchranej zdravotnej služby (ďalej len "ZZS") patrí k základným atribútom zdravotného systému každého štátu, ktoré zahŕňa poskytovanie odbornej prednemocničnej neodkladnej starostlivosti postihnutým na mieste vzniku ich úrazu alebo náhleho ochorenia a počas ich prepravy na ďalšie odborné ošetrovanie a pri ich odovzdaní do zdravotníckeho zariadenia.

Sieť ZZS musí byť organizovaná tak, aby bola zabezpečená dostupnosť prednemocničnej neodkladnej starostlivosti a jej poskytnutie do určitého časového limitu od prijatia tiesňovej výzvy. Práve časová dostupnosť na poskytnutie odbornej prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti v prihraničných oblastiach je jedným z hlavných dôvodov na nadviazanie užšej spolupráce medzi ZZS susedných štátov.

Záchranné zdravotné služby sú momentálne na území SR právne regulované Zákonom o záchranej zdravotnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 579/2004 Z. z., na základe ktorého je zásahovým územím výlučne Slovenská republika. Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme, ktorý sa vymedzuje na poskytnutie pomoci v tiesni alebo v prípade bezprostredného ohrozenia život, zdravia, majetku alebo životného prostredia a spadá pod riadenie a koordináciu Ministerstva zdravotníctva SR, ako aj súvisiaca právna úprava nedostatočne pokrýva technické detaily zásahov a neupravuje postupy v situáciách súvisiacich s neodkladnou prepravou pacientov, vrátane prepravy pacientov z dôvodu liekovej nedostupnosti na území SR.

SR disponuje medzinárodnoprávnym nástrojom vo vzťahu k Českej republike, ktorým je Zmluva č. 94/2001 Z. z. medzi SR a ČR o spolupráci a vzájomnej pomoci pri mimoriadnych udalostiach, ktorou sa upravuje postup v určitých situáciách, avšak s odstupom času je možné konštatovať, že daný dokument už nedostatočne reaguje na aktuálnu situáciu a potreby oboch krajín. Absencia komplexného medzinárodnoprávného dokumentu je badateľná hlavne pri udalostiach s hromadným postihnutím osôb alebo pri neodkladnej preprave pacientov v kritickom stave.

Cieľom materiálu je nastavenie rámcov zabezpečenia cezhraničnej spolupráce v oblasti záchranných zdravotných služieb s Českou republikou a Rakúskou republikou, ako aj určenie

MZSR ako gestora pri realizácii predmetných bilaterálnych rokovaní so zástupcami Českej republiky a Rakúskej republiky za účelom uzatvorenia medzinárodných dohôd o cezhraničnej spolupráci v oblasti záchranných zdravotných služieb, tak aby mohla byť zdravotná starostlivosť, za presne definovaných podmienok, poskytovaná aj na území druhého štátu. Na základe poverenia vlády SR, MZSR nadviaže na predošlé rokovania so zástupcami vyššie uvedených krajín a bude ďalšie rokovania v tejto sfére viesť.

Účelom poskytnutia liekov nedostupných na území Slovenskej republiky. Nedostatočné právne pokrytie cezhraničnej spolupráce záchranných zdravotných služieb je demonštrateľné aj na príklade prírodnej katastrofy na Morave., Slovenská republika bola oprávnená vyslať sanitky na základe zákona č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme, ktorý sa vymedzuje na poskytnutie pomoci v tiesni alebo v prípade bezprostredného ohrozenia život, zdravia, majetku alebo životného prostredia a spadá pod riadenie a koordináciu Ministerstva zdravotníctva. Avšak, predmetný zákon nedostatočne ošetruje technické detaily zásahov a nepokrýva situácie neodkladného prevozu pacientov, ani prepravu pacientov z dôvodu nedostupnosti liekov na území Slovenskej republiky.

Na základe pracovného stretnutia ministra zdravotníctva Slovenskej republiky Vladimíra Lengvarského a ministra zdravotníctva Českej republiky Adama Vojtěcha v Prahe dňa 07.09.2021, ktorého predmetom boli otázky cezhraničnej spolupráce záchranných zdravotných služieb, sa obaja ministri zhodli na potrebe právneho ukotvenia spolupráce záchranných zdravotných služieb. Potenciálna zmluva s ČR by okrem toho mohla konceptuálne nadväzovať na „Memorandum o ďalšej vzájomnej spolupráci v oblasti zdravotníctva“, podpísané v roku 2017 ministrami zdravotníctva SR a ČR.

V oblasti spolupráce s Rakúskou republikou je už dlhodobo jednou z prebiehajúcich iniciatív projekt rakúsko-slovenskej spolupráce Interreg pod názvom Bridges for Birth, ktorého zámerom je vybudovanie stabilnej a trvalo udržateľnej inštitucionálnej spolupráce medzi SR a AT, najmä v oblasti neonatológie, s cieľom umožniť prevoz novorodencov z Hainburgu do špičkového vybaveného neonatologického pracoviska v Národnom ústave detských chorôb v Bratislave. Projekt predpokladá vypracovanie návrhu budúcej zmluvy o záchrannej službe pre prevoz neonatologických pacientov.

Pri rokovaníach o zmluvnom dokumente o cezhraničnej spolupráci s Rakúskou republikou však obe strany budú musieť čeliť rozdielom v právnom nastavení oboch krajín. Jednou z hlavných otázok bude trestno-právna zodpovednosť za úmrtie pacienta pri prevoze, finančná úhrada poškodenia na vozidle, finančné pokrytie zákroku pri kritických zásahoch na území mimo štátu vlastníaceho zásahové vozidlo. Zároveň bude potrebné identifikovať rozdiely v akreditácii a vzdelávacej úrovni zásahových tímov, nakoľko akreditačné kritéria sú odlišné pre Slovensko a pre Rakúsko. Otázkou takisto zostáva aj technické vybavenie vozidiel a možnosť použitia zvukových a svetelných signálov vozidlami pri cezhraničných zásahoch, ktorých použitie by museli schváliť ministerstvá vnútra oboch krajín. Medzinárodná zmluva by však zabezpečila komplexné legislatívne pokrytie zásahov a prevozov pacientov.

Na základe vyššie uvedených informácií je zrejماً potreba dodatočnej právnej úpravy v oblasti záchranných zdravotných služieb s medzinárodným presahom. Medzinárodné zmluvné dokumenty medzi SR a jednotlivými krajinami by adresovali všetky nedostatky existujúcich právnych noriem a zároveň by zadefinovali individuálne požiadavky a potreby krajín.

Z vyššie pomenovaných dôvodov Ministerstvo zdravotníctva vidí potrebu iniciatívy v predmetnej veci a nutnosť dialógu s Českou republikou a Rakúskou republikou k riešeniu vyššie uvedených nedostatkov aktuálnych právnych nariadení na medzirezortnej bilaterálnej úrovni.

Navrhovaným riešením je organizácia bilaterálnych stretnutí pre zadefinovanie potrieb jednotlivých krajín, ako aj uskutočňovanie stretnutí, za prítomnosti odborníkov z viacerých rezortov a expertov v oblasti ZZS. Následne MZSR bude vedúcim orgánom pri právnych dialógoch a legislatívnych zmenách, ktoré sú potrebné pri dosiahnutí bilaterálnej zhody vo veci nastavenia cezhraničnej zdravotnej záchranej služby.